

Pwysigrwydd parch ymarferydd tuag at llais a hawliau plant

Mae'r ddarn o bapur yma wedi'i bwriadu tuag at ymarferwyr, fel ffurf o wella dealltwriaeth ar hawliau plant a'r phwysigrwydd i wrando ar llais bob un plentyn a'i werthfawrogi, wrth cyfeirio at UNCRC a gofynion Llywodraeth Cymru. Daeth UNCRC yn gyfraith yng Nghymru yn 2011, a genhedlwyd gan Llywodraeth Cymru, yn uwcholeuo hawliau plant a sut dylai pob un plentyn cael ei drin (Llywodraeth Cymru, 2015).

Erthygl 3

Dylai pob plentyn cael ei cefnogi gan sefydliadau, wrth weithio tuag at beth sydd yn orau i'r plentyn (CCUHP, D.D). Mae'r erthygl yma yn pwysleisio pwysigrwydd llais y plentyn, a'i wrando arni (Lewis et al., 2017)

Partneriaeth gyda Rhieni a Theulu- Mae Estyn (2018) yn nodi bod yn bwysig bod ymarferwyr a sefydliadau yn cynnwys wahanol fathau o strategaethau er mwyn ymgysylltu'n gadarnhaol â rhieni. Dengys astudiaeth gall cynnwys plant a rhieni yn eu dysgu eu grymuso i wella lles ac agweddau tuag at ddysgu.

Mae'n rhaid i ymarferwyr creu amgylchedd cynnes, ymatebol, partneriaeth da gyda rhieni a theulu, er mwyn wneud i'r blentyn teimlo'n hapus (Kinsgton a Siraj, 2017). Mae'r ddamcaniaethwr John Bowlby yn nodi bod plant sydd yn deimlo'n ddiogel yn ddatblygu'n well (Mooney, 2010). Mae Llywodraeth Cymru (2013) yn pwysleisio bod yn anghenrheidiol i arweinwyr herio staff, yn nhermau sut maent yn rhyngweithio ag rhieni a theulu, ac i adolygu credoau a tybiaethau presennol, yn enwedig os mae barn ddifigiol am y teulu.

Cyfnod Sylfaen- Nodwyd Llywodraeth Cymru (2015) bod yn anghenrheidiol bod ymarferwyr a gweithwyr yn creu cwricwlwm wedi'i selio o gwmpas diddordebau y plentyn, heb gor bwyslais ar asesu, er mwyn sicrhau bod y plentyn yn gallu datblygu fel dysgwr hyderus. Felly, rhaid cadw hyn yn y feddwl wrth weithio â phlant.

Arsylwi a Chynllunio- Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru (2014) yn nodi bod arsylwi yn rhan bwysig o chynllunio ar gyfer plant oherwydd, maent yn ddarparu dealltwriaeth well a'r plentyn, trwy anghenion, ond hefyd trwy ases ei annibyniaeth i wneud beth y ddymunir. Mae'r Cyfnod Sylfaen (2015) yn nodi bod yn bwysig dilyn y strwythur 'Triongl Cyfnod Sylfaen', sydd yn uwcholeuo cynllunio, cefnogi ac adolygu (Department for Children, Education, Lifelong Learning and Skills, 2015). Mae Lewis et al. (2017) yn nodi bod yn hanfodol bod plant yn cael y cyfleoedd i rhyngweithio ac i gael ei arsylwi, oherwydd dywed Lev Vygotsky (Montague-Smith a Price, 2012) trwy rhyngweithio mae plant yn ddatblygu.

Erthygl 12

Mae'r Erthygl hon yn cydfynd â Erthygl 3, felly, os nad yw un yn cael ei weithredu, yn sicr fydd y llall ddim (CCUHP, D.D).

Llais y Plentyn- Mae'r Comisiynydd Plant Cymru (2018) yn nodi bod yn bwysig gwrando ar llais y plant gan bod yn rhoi cyfleoedd iddyn nhw creu penderfyniad ac yn rhoi annibyniaeth yn y ddewisiadau a fydd yn effeithio nhw.

Nodwyd Lewis et al. (2017) bod diffyg dealltwriaeth a gwybodaeth ar hawliau plant ac nad oes llawer wedi dysgu am UNCRC. Felly, mae Llywodraeth Cymru yn medru codi ymwybyddiaeth a darparu hyfforddiant ar UNCRC a'i phwysigrwydd.

Cyfnod Sylfaen (2015)- Wrth creu cwricwlwm sydd yn addas i blant ar gyfer datblygu, mae'r Cyfnod Sylfaen (2015) yn dweud bod yn holl bwysig gwrando a chefnogi llais y plentyn, felly'n selio addysg i gwmpas diddordebau'r plant.

Gweithred Plant 2004- Mae'r gweithred hon yn ymgorffori hawl plant i gymryd rhan ym mhob penderfyniad sy'n effeithio ar u bywydau. Mae ymchwil yn dangos bod y ddau, gweithwyr proffesiynol a phlant, yn meddwl y byddai cynnwys plant yn y broses o gwneud penderfyniad yn arwain at canlyniadau gwell i blant sydd mewn perygl (NCB Research Centre, 2012).

Erthygl 19

Diogelwch a Diogelu Plant- Mae Gofal Cymdeithasol Cymru (2013) yn uwcholeuo dylai pob ymarferwyr a gweithwyr adnabod arwyddion a chymau allweddol er mwyn cadw plentyn yn ddiogel, boed hynny drwy nodi ffactorau, sefyllfaoedd neu weithredoedd a allai arwain at niwed. Ond, hefyd rhaid i blant bod yn ymwybodol o'u hawliau diogelu (Comisiynydd Plant Cymru, 2018). Mae Lewis et al. (2017) yn nodi bod ymchwil yn dangos bod plant yn cael eu diogelu'n well nag byth o'r blaen. Er hyn, nad oes pob hyfforddiant yn cynnwys materion yn ymwneud â cham-drin domestig. Felly, mae UNCRC (Lewis et al. 2017) yn medru hyn. Mae'r Cyfnod Sylfaen (2015) yn nodi bod pob un plentyn yn bwysig a gyda'r hawl i gael i'w drin yn gywir.

Partneriaeth gyda Rhieni a Theulu- Mae NSPCC (2015) yn nodi bod yn anghenrheidiol rhannu gwybodaeth priodol er mwyn diogelu plant a chreu camau perthnasol. Dylai ymarferwyr dyfarnu os mae'r plentyn yn ddiogel, pwy sy â cyfrifoldeb rhiant a bod holl gwybodaeth anghenrheidiol yn gyfoes. Wrth ystyried hyn, rhaid dilyn y Polisi Cyfrinachedd a'r Ddeddfwriaeth GDPR (Information Commissioner's Office, 2018), wrth sicrhau bod sgysiau gyda rhieni a theulu yn hollol breifat, wrth medru adeiladu perthynas o gwmpas ymddiriaeth.

Arsylwi- Mae arsylwi yn alluogi ymarferwyr i deal unigolyn yn well, trwy diddordebau, anghenion, patrymau ymddygiad ac annibyniaeth (Learning Theories, 2016). Mae John Bowlby yn nodi bod ymlyniad anniogel gan y prif ofalwr, gan amlaf y fam, yn wneud i blentyn deimlo'n anniogel ac yn achosi diffyg datblygiad, ac felly'n effeithio ar pherthnasau yn y ddyfodol (Mooney, 2010).

Erthygl 31

Mae CCUHP (D.D) yn dweud bod bob un plentyn a'r hawl i chwarae ac ymlacio.

Cyfnod Sylfaen- Mae'r Cyfnod Sylfaen (2015) yn pwysleisio pwysigrwydd creu cyfleoedd chwarae i blant, trwyddi draw'r cwricwlwm. Pwysleisai bod yn bwysig cael ardal chwarae tu allan, er mwyn rhoi cyfleoedd i'r blant ddatblygu sgiliau wahanol efallai ni fydden nhw cael yn yr ystafell ddosbarth. Mae yna ymchwil yn dangos bod y brofiad o chwarae ac archwilio yn yr ardal tu allan yn datblygu lles, ymddygiad, datblygiad corfforol yn plant, a dysgwyd gwybodaeth a dealltwriaeth o'r byd o'u cwrmpas (BBC, 2011), sydd yn cyfatebu gyda gofynion y Cyfnod Sylfaen (2015). Damcaniaethwr a selio ei waith ar hyn, oedd Lev Vygotsky, a nodwyd bod plant yn datblygu a dysgu'n well trwy rhyngweithio (Montague-Smith a Price, 2012).

Mae Estyn yn nodi anghenheidrwydd addysg tu allan gan bod yn creu fwy o gyfleoedd i blant, ac yn wneud iddyn nhw deimlo'n rhydd (BBC, 2011).

Mudiad Meithrin- Mae'r Mudiad Meithrin (Llywodraeth Cymru, 2017) yn annog ymarferwyr i sicrhau bod yna ardaloedd tawel ar gael i'r blant yn lleoliadau, ble gall plant mynd i ymlacio a gall cael ei ddefnyddio unrhyw bryd.

Mae'r UNCRC (Lewis, et al., 2017) yn pwysleisio'r hawl i chwarae, ac yn medru annog ysgolion i weithredu hyn i mewn i'w cwricwlwm, wrth hybu 'National Play Policy' (Chwarae Cymru, 2019).

Arsylwi- Mae'r ddamcaniaethwr Susan Isaacs yn nodi bod yn holl bwysig arsylwi ar blant, oherwydd wrth i blentyn chwarae ac rhyngweithio, maent yn rhyddhau emosiynau heb gwybod, ac felly mae modd cael dealltwriaeth well ar anghenion penodol yr unigolyn, ond hefyd eu annibyniaeth (Isaacs, et al., 2013). Ond, hefyd mae modd creu cwricwlwm o gwmpas y plentyn trwy arsylwi (Cyfnod Sylfaen, 2015)

I gloi- Mae'r Erthyglau yma wedi'i uwcholeuo gan CCUHP (D.D), yn sicrhau bod plant yn cael ei trin yn iawn. Felly, rhaid pob un ymarferydd gweithredu hyn ym mhob sefyldiad sydd yn gweithio â phlant, ond hefyd canolbwyntio ar diogelwch a gofynion pob plentyn yr un pryd (Lewis, et al., 2017). Yn sicr, maent yn pwysleisio pwysigrwydd hawliau a llais y plentyn, trwy cysylltu nol i Fframwaith Cyfnod Sylfaen (2015) a Gweithred Plant 2004 (NCB Research Centre, 2012). Wrth wneud hyn maent yn cyfatebu a gofynion UNCRC, wrth cefnogi blant i ddatblygu.

Rhestr Cyfeirnod- Papur Briffio

- BBC (2011) *'Estyn Calls for more outdoor learning in Welsh Schools'*. Gwelir: 30/04/19. (Ar gael: <https://www.bbc.co.uk/news/uk-wales-politics-14793794>)
- Chwarae Cymru (2019) *The Rights to Play*. Gwelir: 15/05/19. (Ar gael: <http://www.playwales.org.uk/eng/playpolicyforum>)
- Comisiynydd Plant Cymru (Dim Dyddiad) *'Beth yw'r hawliau yma?'* Cymru: Llywodraeth Cymru. Gwelir: 24/04/19. (Ar Gael: <https://www.complantcymru.org.uk/uploads/publications/264.pdf/>)
- Comisiynydd Plant Cymru (2018) *'The Human Rights of Children in Wales: An Evidence Review, Wales institute for Social and Economic Research, Data and Methods (WISERD)'*. Wiserd: Cymru. Gwelir: 14/04/19. (Ar gael: <https://www.childcomwales.org.uk/wp-content/uploads/2018/10/The-Human-Rights-of-Children-in-Wales.pdf>)
- Department for Children, Education, Lifelong Learning and Skills (2015) *Revised Framework for Children's Learning for 3 to 7 year olds in Wales*. Cardiff: Welsh Assembly Government.
- David, L. (2016) *Montessori Method (Montessori), 'Learning Theories'*. Gwelir: 13/04/19. (Ar gael: https://www.learning-theories.com/montessori_method_montessori.html)
- Estyn (2018) *Readiness for Additional Learning Need Reforms*. Cymru: Llywodraeth Cymru. Gwelir: 20/04/19. (Ar gael: https://www.estyn.gov.wales/sites/default/files/documents/Readiness%20for%20ALN%20reforms%20-%20en_0.pdf)
- Gofal Cymdeithasol Cymru (2013) *The Children's Care Learning and Development (CCLD), 'National Occupational Standards (NOS)'*. Gwelir: 13/04/19. (Ar gael: <https://socialcare.wales/nos-areas/childrens-care-learninganddevelopment>)
- Information Commissioner's Office (2018) *Guide to the General Data Protection Regulation (GDPR)* Gwelir: 15/04/19. (Ar gael: <https://ico.org.uk/media/for-organisations/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr-1-0.pdf>)
- Isaacs, S. et al. (2013) *The Educational Value of the Nursery School*. Published: The British Association for Early Childhood Education. Gwelir: 20/04/19. (Ar gael: https://www.early-education.org.uk/sites/default/files/Anniversary%2090th%20Book_ONLINE.pdf)
- Kingston, D. a Siraj, I. (2017) *Supporting the Implementation of the Foundation Phase through Effective Professional Development*. Cylchgrawn Addysg Cymru: University of Wales Press.

- Lewis, A. et al. (2017) *Exploring the Extent of Enactment of Young Children's Rights in the Education System in Wales*. (Vol 19) Cylchgrawn Addysg Cymru: University of Wales Press.
- Llywodraeth Cymru (2013) *Adeiladu Dyfodol Fwy Disglair: Cynllun Blynnyddoedd Cynnar a Gofal Plant*. Gwelir: 26/04/19. (Ar gael: <https://gweddill.gov.wales/docs/dcells/publications/130716-building-brighter-future-cy.pdf>)
- Llywodraeth Cynulliad Cymru (2014) *Learning and Teaching Pedagogy*. Gwelir: 13/02/19. (Ar gael: <https://learning.gov.wales/doc/learningwales/publications/130212tpedagogyen.pdf>)
- Llywodraeth Cymru (2015) *Foundation Phase Framework*. Gwelir: 25/04/19. (Ar gael: <https://beta.gov.wales/sites/default/files/publications/2018-02/foundation-phase-framework-revised-2015.pdf>)
- Llywodraeth Cymru (2017) *Safeguarding*. Gwelir: 02/05/19. (Ar gael: <https://gweddill.gov.wales/topics/health/socialcare/safeguarding/?lang=en>)
- Montague-Smith, A. a Price, A.J. (2012) *Mathematics in Early Years Education*. London: Routledge.
- Mooney, C. G. (2010) *Theories of Attachment: introduction to Bowlby, Ainsworth, Gerber, Brazelton, Kennell, and Klaus*. Redleaf Press: USA. Gwelir: 20/04/19. (Ar gael: <https://books.google.co.uk/books?id=HR3oCAAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=Theories+of+attachment+Mooney&hl=cy&sa=X&ved=0ahUKewjfh4zQ8vveAhWEJVAKHSAoC4IQ6AEIjAA#v=onepage&q=Theories%20of%20attachment%20Mooney&f=false>)
- NCB Research Centre (2012) *The Voice of the Child Protection System*. Gwelir: 16/05/19. (Ar gael: https://www.ncb.org.uk/sites/default/files/uploads/documents/research_reports/Voice_child_protection_services_literature_review.pdf)
- NSPCC (2015) *Information Sharing and Confidentiality for Practitioners- things to know and issues to consider*. Gwelir: 14/04/19. (Ar gael: <https://www.nspcc.org.uk/globalassets/documents/information-service/information-sharing-confidentiality-practitioners.pdf>)

Rhestr Cyfeirnod Cyflwyniad Par

- BBC (2011) *'Estyn Calls for more outdoor learning in Welsh Schools'*. Gwelir: 30/04/19. (Ar gael: <https://www.bbc.co.uk/news/uk-wales-politics-14793794>)
- Children in Wales (2008). *Canllawiau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan*. Cardiff: Children in Wales.
- Comisiynydd Plant Cymru (Dim Dyddiad) *'Beth yw'r hawliau yma?'* Cymru: Llywodraeth Cymru. Gwelir: 24/04/19. (Ar Gael:<https://www.complantcymru.org.uk/uploads/publications/264.pdf/>)
- Cynulliad Cenhedloaethol Cymru (2017) *Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg*. Ar gael: <http://www.assembly.wales/laid%20documents/cr-ld11055/cr-ld11055-w.pdf>
- David, L. (2014) *Social Development Theory (Vygotsky)*, 'Learning Theories'. Gwelir: 13/04/19. (Ar gael: <https://www.learning-theories.com/vygotskys-social-learning-theory.html>)
- David, L. (2019) *Social Learning Theory (Bandura)*, 'Learning Theories' Gwelir: 11/04/19. (Ar gael: <https://www.learning-theories.com/social-learning-theory-bandura.html>)
- Department for Children, Education, Lifelong Learning and Skills (2015) *Revised Framework for Children's Learning for 3 to 7 year olds in Wales*. Cardiff: Welsh Assembly Government.
- Estyn (2018) *Readiness for Additional Learning Need Reforms*. Cymru: Llywodraeth Cymru. Gwelir: 20/04/19. (Ar gael: https://www.estyn.gov.wales/sites/default/files/documents/Readiness%20for%20ALN%20reforms%20-%20en_0.pdf)
- House of Commons Library (2018) *Speech, language and communication support for children*. London: Parliament. Gwelir: 20/04/19. (Ar gael: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CDP-2018-0163/CDP-2018-0163.pdf>)
- Information Commissioner's Office (2018) *Guide to the General Data Protection Regulation (GDPR)* Gwelir: 15/04/19. (Ar gael: <https://ico.org.uk/media/for-organisations/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr-1-0.pdf>)
- International Commissioner's Office. (Dim Dyddiad) *Guide To The General Data Protection Regulation*. Gwelir: 06/05/19 (Ar gael: <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/>.)

- Isaacs, S. et al. (2013) *The Educational Value of the Nursery School*. Published: The British Association for Early Childhood Education. Gwelir: 20/04/19. (Ar gael: https://www.early-education.org.uk/sites/default/files/Anniversary%2090th%20Book_ONLINE.pdf)
- Llywodraeth Cymru (2013) *Adeiladu Dyfodol Fwy Disglair: Cynllun Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant*. Gwelir: 26/04/19. (Ar gael: <https://gweddill.gov.wales/docs/dcells/publications/130716-building-brighter-future-cy.pdf>)
- Llywodraeth Cymru (2015) *Foundation Phase Framework*. Gwelir: 25/04/19. (Ar gael: <https://beta.gov.wales/sites/default/files/publications/2018-02/foundation-phase-framework-revised-2015.pdf>)
- Llywodraeth Cymru (2016) *FaCE the Challenge Together: Family and Community engagement toolkit for schools in Wales*. Cymru: Llywodraeth Cymru. Gwelir: 15/04/19. (Ar gael: <https://learning.gov.wales/docs/learningwales/publications/160712-face-toolkit-main-en.pdf>)
- Llywodraeth Cymru (2017) *Safeguarding*. Gwelir: 02/05/19. (Ar gael: <https://gweddill.gov.wales/topics/health/socialcare/safeguarding/?lang=en>)
- Mickelburgh, J. (2018) *Educational Pioneers: Susan Isaacs, 1885-1948*. Gwelir: 08/05/19. (Ar gael: <https://cyfs.info/articles.html/teaching-and-learning/educational-pioneers-susan-isaacs-1885-1948-r40/>)
- Mooney, C. G. (2010) *Theories of Attachment: introduction to Bowlby, Ainsworth, Gerber, Brazelton, Kennell, and Klaus*. Redleaf Press: USA. Gwelir: 20/04/19. (Ar gael: <https://books.google.co.uk/books?id=HR3oCAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=Theories+of+attachment+Mooney&hl=cy&sa=X&ved=0ahUKEwjfh4zQ8vveAhWEJVAKHSAoC4IQ6AEIjAA#v=onepage&q=Theories%20of%20attachment%20Mooney&f=false>)
- Mudiad Meithrin. (No Date) *GDPR*. Gwelir: 05/05/19. (Ar Gael: <https://www.meithrin.cymru/confodentiality-and-data-protection/>)
- Nursery World (2006) *Planning the Environment*. Gwelir: 20/04/19. (Ar gael: <https://www.nurseryworld.co.uk/nursery-world/news/1100810/planning-environment>)
- Siraj-Blatchford, I. et al. (2002) *Researching Effective Pedagogy in Early Years*. London: DfES.
- Snap Cymru (2014) *Parent Partnership Service, Removing Barriers to inclusion and Equality*. Gwelir: 13/04/19. (Ar gael: <http://www.snapcymru.org/wp-content/uploads/2014/03/PARENT-PARTNERSHIP.pdf>)

